

ממנו, כלומר תסתלק ממנו ולא תתחבר עמו, לכך כתיב זר בלא יו"ד, לשון זרה כ"י.

(יב) ונתתה על ארבע פעמותיו. פירש רש"י ז"ל ^{פסוקים} פעמותיו, כתרגומו, זוויתיה, כי היו הטבעות נתונות בזויות העליונות סמוך לכפורת. ^{א"ת"ח 1234567} והנכון מה שפירש הרמב"ן ז"ל פעמותיו מלשון פסיעות, כלשון (שה"ש ז) מה יפו פעמך, כי היו הטבעות נתונות בזויות התחתונות סמוך לשולי הארון, כי דרך כבוד היה להגביה הארון למעלה ושיהיה נשא וגבוה מעל כתפות הכהנים, לרמוז על דוגמתו שהוא רם ונשא גבוה ותלול למעלה.

(טז) לא יסורו ממנו. ודרשו ז"ל ביומא (עב.) פרק בא לו, שלא היו הבדים זזים מן הטבעות לעולם, וכל המוציא הבדים מן הטבעות עובר בלאו זה. ושם עוד והבאת את הבדים בטבעות, מלמד שהיו הבדים הולכים ובאים, יכול יהינן נשמטים מן הטבעות, ת"ל לא יסורו ממנו. יכול לא היו זזין ממקומם, ת"ל והבאת את הבדים בטבעות, הא כיצד מתפרקין ואינן נשמטים. ופירש רש"י ז"ל שם כי היו הבדים דקים באמצעותם ולכך והבאת, כלומר שהיו הולכים ובאים, ועבים בראשיהם ולכך לא יסורו ממנו, וזהו מתפרקין ואינם נשמטיין.

(יח) ועשית שנים כרובים זהב. ע"ד הפשט הכרובים במקדש ובמשכן מופת ועדות למציאות מלאכים, שכשם שנצטוינו באמנת מציאות השי"ת והוא עקר הראשון מעקרי התורה, וכענין שכתוב (שמות כ) אנכי ה' אלהיך, כן נצטוינו שנאמין מציאות המלאכים והוא העקר השני, לפי שהמלאכים הם המשפיעים כח השכל ומשימים הדבור בפי הנביאים במצות השי"ת, שאלמלא כן אין נבואה, ואם אין נבואה אין תורה, ומפני זה צוה הכתוב מעשה הכרובים להורות על מציאות המלאכים, ומה שהיו שנים ולא אחד כדי שלא תחשוב שהוא צורת האל הנעבד. ואם תאמר יש לך להסתפק בשתי רשויות, אין זאת שהרי היו פורשים כנפים למעלה מקבלים שפע כח הבא להם מלמעלה, זהו דעת הרמב"ם ז"ל (מורה נבוכים ג, מה) בענין הכרובים עם קצת לשונו.

ומפני שהכרובים לדעתי הם רמז למציאות המלאכים, והמלאכים רבים, על כן נוכל לומר לפי זה כי באה מלת כרובים לרמוז על לשון רבים, וה' אלהי ישראל עליהם, כאמרו (תהלים פ) יושב הכרובים, ואם כן מלת כרובים מורה שני ענינים, לשון רבים, ולשון נערים, מלשון רביא, ולשתי משמעויות הללו תהיה הכ"ף נוספת כ"י, וטעם

טוב טעם

כג. דבר אחר וכו' לשון זרה. החילוק שבין הפירוש הראשון לפירוש זה נלענ"ד, כי בפירוש הראשון אמר שאם לומד בתורה נעשית לו זר ואם לא נעשית זר לשון נכרי שמתנכרת לו. ובפירוש השני אמר, זכה אדם בתורה שהוא לומד ומקיים נעשית זר, ואם לא פירוש אף על פי שלומד אם אינו מקיים, התורה עצמה מתנכרת ונעשית לו זרה, אף כי הוא מבקשה תמיד ולומדה.

כד. תהיה הכ"ף נוספת. פירוש כי כתיב כרבים חסר מוא"ו וא"כ הכ"ף נוספת. וכתב מהר"א ז"ל, ונראה כמו שכתר עליון נקרא כ"ף גם הכסא מיוסד בכ"ף ע"ד עשרה עשרה הכף (במדבר ז, פו), באור הישר ובאור החוזר, יו"ד בישר ויו"ד בחוזר ולכן מיוסדים בכף, ע"ד אי"ן אנ"י, כמו שכתר עליון תחילה לאור החוזר [מ]אור הישר מלכות [והוא] א [וכ]בוד מלמעלה], כדרך אני ראשון ואני אחרון כן נראה מספר הפרדס, עכ"ל. ולדעתי כוונת הרב ז"ל הוא כפשוטו, שמלת כסא יסודו היינו ראשיתו הוא כ"ף וכבוד ג"כ. לומר שהמלאכים הם כסא לכבוד וכן משמע מתחלת לשון מהר"ה (סימן ו). אף כי לסוף כתב פשטים על מלת כסא וכבוד בשם מקובל אחד, אין כוונתו לפרש לשון רבינו בזה. ואפשר שצריכין אנו לדבריו על מ"ש רבינו, לענין נעלם, והוא זה. ואע"פ שאין דעתנו לפרש כסא הכבוד מלכות. מכל מקום יתכן לומר [ב]סוד אור ישר ואור חוזר. כי כל היכן שירד האור חוזר אל שורשו ומציאותו. והוא סוד נשגב ונעלם, עיין בפרדס שערו. או יהיה ענין הנעלם כמ"ש רבינו לעיל פרשת בשלח (שמות יז, טז יו"ד הקבלה").